

• • • *Het is alweer 23 jaar geleden dat er een einde kwam aan de politieke dictatuur in Paraguay. Toch is het land voor velen nog steeds 'de grote onbekende van Latijns-Amerika'. Ten onrechte. Want inmiddels maakt het niet alleen deel uit van de regionale vrijhandelsmarkt Mercosur. Er zijn nog vele andere factoren waardoor Paraguay interessant is voor de Nederlandse agribusiness.*

Kansen in kennis, zaden, machines en logistiek Paraguay: grote onbekende van Zuid-Amerika

Met een oppervlakte van ruim 406.000 km² is Paraguay bijna tienmaal zo groot als Nederland. Grenzend aan – in volgorde van grenslengte – Argentinië, Brazilië en Bolivia, beschikt het land over een grote hoeveelheid vruchtbare grond. Belangrijkste agrarische producten zijn achtereenvolgens soja, rundvlees en huiden, mais, tarwe, sesamzaad, organische suiker en melasse, stevia, katoen, tabak en cassavemeel. De vijf grootste exportmarkten (2010) zijn: Uruguay, Brazilië, Chili, Argentinië en Italië. Nederland staat ook in de toptien, met 4,4% van de totale Paraguayaanse export.

Het land telt circa 6,5 miljoen inwoners. In het subtropische klimaat kan de temperatuur in de zomer stijgen tot boven de 40 °C. 's Winters kan het soms licht vriezen.

Kenmerken

65% van de bevolking is 35 jaar of jonger. Het onderwijs is de laatste jaren sterk verbeterd. Er bestaat leerplicht voor de lagere school. Ook zijn er in het binnenland nu mogelijkheden universitaire studies te volgen.

Naast het Spaans is de Guarani-taal officieel erkend en deze wordt veelal gesproken onder de autochtone bevolking.

Vooral op het platteland bevinden zich veel immigranten, die het voortouw hebben in de gemechaniseerde landbouw. Zij werken meestal in coöperatieve vorm. Er zijn kolonies

'Vijf maal oogsten in twee jaar is mogelijk'

van oorspronkelijk Duitsers, Polen, Oekraïeners, Japanners (!) en Brazilianen. Een belangrijke groep zijn ook de mennonieten, volgelingen van Menno Simons. Deze aanvankelijk katholieke pastoor uit Witmarsum, zette na contacten met Zwingli en Calvijn eenmaal terug in Nederland zijn eigen geloofsleer op. De laatste 70 jaar is deze groep ook actief in Paraguay en produceert meer dan 50% van de melkproducten.

De veeteelt (voor vleesproductie) is voor een groot deel in handen van oude traditionele

.....

Links: gemiddelde veestapel van gekruiste runderen in Paraguay.

Onder: landvoorbereiding voor de teelt van rijst.

.....

families met grote bedrijven en daarnaast sinds circa 30 jaar van immigranten vanuit Europa, de Verenigde Staten en de buurlanden.

Akkerbouw

De belangrijkste economische activiteit in Paraguay zijn de akkerbouw, veeteelt en verwerkende industrie evenals de export van hun productie. In de landbouw wordt het beeld grotendeels bepaald door de ruim 400.000 kleine boeren met 'gezinslandbouw'. Daarnaast is er de gemechaniseerde boer die soja, zonnebloem en tarwe verbouwt op grotere oppervlakten (variërend van 50 tot zelfs 10.000 hectare).

Van oudsher produceerden de kleine boeren meer katoen dan buurland Argentinië (per jaar 850.000 ton ruwe katoen). Ooit was dit het belangrijkste exportproduct. Sinds het wegvallen van de prijsbescherming, is de katoenoogst nog slechts 5% van wat zij vroeger was. Tegenwoordig verbouwt een kleine boer in de regel sesamzaad, suikerriet en/of tabak.

De gemechaniseerde landbouw daarentegen bloeit. Paraguay kent nauwelijks een eigen landbouwmechanisatiesector. Tractoren, maaidorsers, spuitapparatuur enzovoort komen uit Brazilië en Argentinië. Soja is anno 2012 het belangrijkste exportgewas. Hier wordt voor 85% gebruikgemaakt van genetisch gemodificeerde rassen, die tot

Nederlanders in Paraguay

Bart Remkes, van de firma Remkes (pluimveeslachterij gespecialiseerd in soepkippen, 10 miljoen dieren per jaar, sinds 2001 ook actief met export van pluimvee(producten) naar circa 20 landen). "Ik bezocht Paraguay in 2007 en kocht hierna met een collega een boerderij van 3500 hectare. Die verpachten wij aan een mennoniet. Daar lopen zo'n 2000 koeien op 2500 hectare grasland en verder is er 1000 hectare bos. Onze voornaamste activiteit is rundvleesproductie voor Paraguay/Mercosur en Europa, inclusief Nederland. Het is niet onze insteek, maar als je het ziet als 'belegging', dan maken wij er meer rendement op dan bij een bank. Waar het echt om gaat, is de waardevermindering van de grond, die met een verdrievoudiging gezond te noemen is. De kale-grondprijs bedraagt circa € 500 per hectare."

Kees Beijer, als senior investment manager van Rabo Development verantwoordelijk voor Latijns-Amerika: "Rabo Development heeft als doel het verhogen van de toegankelijkheid van financiële dienstverlening in ontwikkelingslanden met een belangrijke agrarische sector. In Paraguay hebben wij sinds 2008 een strategisch minderheidsaandeel van 40% in Banco Regional, de grootste bank van dit land, die wij verder gaan ontwikkelen met de expertise van Rabobank." Over kansen voor de Nederlandse agribusiness zegt hij: "De grootste toekomst zit in het verwerken en verwaarden van de agrarische producten in Paraguay zelf. Het leeuwendeel van de sojabonen wordt nu direct geëxporteerd. Daarnaast zijn er mogelijkheden in het ontwikkelen van de veevoederindustrie. Tenslotte zijn er kansen voor de toeleverende industrie door een toenemende vraag naar hogere kwaliteit zaden, machines en apparatuur."

Huib van der Vecht, bekend van onder andere de firma GPS Nunspeet (pluimveeslachterij, 100 miljoen kg geslachte vleeskuikens per jaar, 40% voor export). "Ik heb nu drie boerderijen met in totaal 10.000 hectare grond in Paraguay. Op twee hiervan worden maïs, soja en zonnebloemen verbouwd. De derde is een gemengd bedrijf, met aan de ene kant genoemde gewassen, aan de andere kant enkele duizenden vleeskoeien. Het rundvlees wordt uitgevoerd naar Israël, Uruguay en ook naar China. Brazilië vond ik altijd een interessant land. Maar de grond is er relatief gezien erg duur, met prijzen van € 5000-7000 per hectare. 12 jaar geleden ben ik daarom in Paraguay aan het boeren geslagen. Recent heb ik samen met anderen 22.000 hectare land aangekocht langs een van de rivieren, met als doel rijstteelt. Als ik een Nederlandse boer van rond de 40 jaar was, zou ik zeker serieus gaan kijken naar Paraguay. Tenminste, als mijn vrouw erachter zou staan..."

Links: extensieve veeteelt met het ras Brangus.
Rechts: het opdrijven van vee in de Chaco-regio.

heden voornamelijk geïmporteerd worden uit Argentinië en Brazilië. Bestrijdingsmiddelen komen ook uit de buurlanden of uit China (actieve componenten). Paraguay kent vrijwel 100% directe inzaai in de akkerbouw (soja, tarwe en maïs). Vijf maal oogsten in twee jaar behoort tot de mogelijkheden. Het resultaat van bovenstaande is dat Paraguay nummer vier staat op de wereldranglijst van soja-exporteurs. De bulk van deze export gaat naar Azië (China). Ook Argentinië is een belangrijke afnemer, voor de verwerking tot olie en meel. Maar 25% van de soja wordt lokaal verwerkt.

Veeteelt

De vleessector heeft de laatste jaren grote verandering doorgemaakt. De kwaliteit is sterk verbeterd door het kruisen van het tropische zeboe-rund met onder andere Angus, Brangus, Simental en Fleckvieh. Chili en Rusland zijn hier de belangrijkste afnemers. Op bescheiden schaal wordt geëxporteerd naar Europa. In de hoofdstad Asunción bevinden zich vijf moderne, HACCP-gecertificeerde slachterijen.

Infrastructuur

Het land beschikt over een goed onderhouden, moderne infrastructuur. Ook zijn voor de sector belangrijke multinationals als Cargill, ADM, Continental Grain, Noble, Dreyfuss en Bunge aanwezig. Er is voldoende opslag en droogcapaciteit voor granen. Er zijn tal van kleinere terminals gebouwd aan de Paraguay- en Parana-rivieren. Van daaruit wordt soja met duwboden afgevoerd naar Argentinië voor overslag in zeeschepen.

De elektriciteit is 100% schoon en komt uit de grootste waterkrachtcentrale ter wereld, Itaipu, op de grens met Brazilië. Eén van de 16 turbines van deze installatie levert al voldoende elektriciteit om Paraguay bijna volledig te voorzien. De andere turbines leveren 20% van het stroomverbruik in Brazilië.

Het belastingklimaat is mild. Het btw-tarief is 10%. Er is een zogenoemde Imagro-belasting voor bedrijven. Over het verschil tussen bedrijfsinkomsten en alle kosten inclusief levensonderhoud wordt 10% geheven. Er wordt geen persoonlijke inkomstenbelasting geheven. Er is een belastingtarief voor onroerend goed over land, maar ook dat is laag.

Kansen

Nederland heeft een mooie deelname in de Paraguayaanse economie en de agrarische sector biedt volop kansen, zowel voor de primaire sector als voor de agribusiness. De Rabobank heeft een minderheidsbelang van 40% in de grootste bank van het land, Banco Regional. Een dertigtal Nederlanders heeft landbouwbedrijven aangekocht. Kansen voor de Nederlandse agribusiness liggen op het terrein van kennis, zaden, machines, logistiek en transport.

Hans van der Lee, m.m.v. René Klein Holkenborg

Meer informatie: René Klein Holkenborg, zelf al sinds decennia als agrarisch ondernemer actief en deels gevestigd in Paraguay, tevens honorair Consul-Generaal voor Nederland. Telefoon +595 981 885 948 of e-mail pinguino@itacom.com.py.